

Parchetul General cere pedepse mai mari si modificari legislative în cazul promovării cultului personalitatilor din organizatii extremiste

Procurorul general Alex Florenta solicita modificarea legislatiei penale si pedepse mai aspre pentru cei care instiga la acte de violenta, la ura sau discriminare în mediul online, dar si pentru promovarea cultului persoanelor care au facut parte din conducerea unei organizatii fasciste, legionare, rasiste sau xenofobe.

"În contextul actual în care se constata o recrudescenta în spatiul public a unor manifestari caracterizate prin discurs instigator la violenta, ura sau discriminare, doresc sa fac urmatoarele precizari: Parchetul General urmareste cu maxima atentie modul de manifestare a fenomenelor care intra în competenta sa si face toate demersurile necesare pentru tragerea la raspundere penala a tuturor celor care se fac vinovati de savârsirea unor infractiuni", declara Alex Florenta, într-un comunicat de presa.

El spune ca Parchetul General monitorizeaza semestrial situatia dosarelor având ca obiect infractiuni prevazute de OUG nr. 31/2002, precum si a infractiunilor prin care se instiga la acte de violenta, la ura sau discriminare, ocazie cu care s-au constatat mai multe aspecte:

*** Numarul scazut de sesizari vizând comiterea acestor infractiuni, care sa provina de la organele de politie, alte institutii cu atributii în combaterea discriminarii sau persoane fizice ori juridice. Astfel, în intervalul 2018 - 2022 la nivelul întregului Minister Public s-a înregistrat o medie de 21 de astfel de sesizari pe an.

Urmare a constatarii acestor aspecte, au fost luate masuri în vederea dinamizarii activitatii pe linia combaterii acestui fenomen, în cursul anului 2024 fiind demarate mai multe actiuni având ca obiect infractiuni prevazute de OUG nr. 31/2002, atât la nivelul Parchetului General, cât si la nivel national, arata sursa citata.

*** Ca regula generala, Parchetul General nu are însa o competenta proprie în investigarea acestor infractiuni, care sunt date în competenta de solutionare a parchetelor de pe lângă judecatori.

În situatia particulara în care autori ai acestor infractiuni au fost persoane cu o calitate speciala, dintre cele care sa atraga competenta Parchetului General, procurorii s-au sesizat din oficiu si au demarat anchete, conform propriilor atributii. Astfel, doar în cursul anului 2024 au fost constituite mai multe dosare penale în care se efectueaza cercetari fata de persoane având calitatea de parlamentar sau europarlamentar.

*** Se constata ca exista în continuare zone din tara în care unitatile de parchet nu au primit în cursul acestui an nicio sesizare sau maxim una în baza OUG 31/2002, care sa provina de la o autoritate sau institutie cu atributii în monitorizarea si combaterea comportamentelor incitatoare la ura sau discriminare, ca exemplu în zona de competenta a PCA Bacau, Constanta, Galati, Iasi, Oradea sau Suceava, mentioneaza comunicatul citat.

În acest context, procurorul general propune modificarea legislatiei penale si marirea limitelor de pedeapsa pentru cei care incita la violenta sau promoveaza cultul unor persoane care au facut parte din miscarea legionara.

"În lumina evenimentelor recente si a manifestarii tot mai exacerbate în mediul online a unor comportamente ilegale, constând în îndemnarea publicului la savârsirea de infractiuni sau incitarea la violenta si discriminare împotriva unor persoane, se constata necesitatea urgenta de adaptare a legislatiei existente, pentru a corespunde realitatilor faptice si noilor forme de manifestare a acestor infractiuni. Din aceasta perspectiva, Parchetul General a solicitat crearea unui grup de lucru, din care sa faca parte reprezentanti ai institutiilor din sistemul judiciar si MAI, cu scopul de a promova cât mai rapid mai multe modificari legislative, care sa ofere organelor de urmarire penala instrumente actualizate si apte de a combate eficient fenomenul. Cu concursul direct al Ministerului Justitiei, o prima întâlnire a acestui grup de lucru a avut loc în data de 18 decembrie", mentioneaza Alex Florenta.

În cadrul acestui demers, Parchetul General a formulat mai multe propuneri de modificare a legislatiei incidente:

*** O prima problema identificata o reprezinta faptul ca anumite prevederi legale sunt de stricta interpretare si limiteaza drastic situatiile pentru care poate interveni tragerea la raspundere penala a celor care se fac vinovati de savârsirea acestor infractiuni.

"Cu titlu de exemplu, OUG nr. 31/2002 incrimineaza fapta persoanei care promoveaza, în public, cultul persoanelor vinovate de savârsirea unor infractiuni de genocid, contra umanitatii si de crime de razboi. Din aceasta perspectiva, infractiunea mentionata are ca premisa existenta unei hotarâri de condamnare prin care sa se fi stabilit anterior vinovatia persoanelor al caror cult este în prezent promovat. Or, aceste conditii prevazute de norma de incriminare limiteaza semnificativ sfera persoanelor a caror apologie în discursul public poate întruni elementele constitutive ale unei infractiuni, de cele mai multe ori simplele referinte generale la personaje istorice care nu au suferit astfel

de condamnari penale neîntrunind conditiile prevazute de textul "incriminator", precizeaza procurorul general.

De aceea, Parchetul General propune amendarea textului de lege, prin incriminarea faptei de a promova, în public, cultul persoanelor care au facut parte din conducerea unei organizatii fasciste, legionare, rasiste sau xenofobe, independent de existenta unei hotarâri de condamnare fata de acea persoana, modificare care ar fi apta sa acopere toate situatiile de acest tip constatate în mediul public.

*** De asemenea, conduite publice nocive, cu un continut vadit jignitor sau defaimator, ori anumite acte de amenintare implicita, nu îmbraca în prezent forma ilicitului penal, neregasindu-se între modalitatile alternative de savârsirea ale unor infractiuni precum ultrajul.

În acest caz, Parchetul General propune anumite modificari legislative care sa permita tragerea la raspundere penala, inclusiv a acelor situatii în care nu sunt proferate amenintari exprese la adresa unei persoane, dar prin forma de manifestare, imaginile postate, recuzita folosita, ele reprezinta forme de amenintare implicita, dar cu un puternic efect intimidant.

*** Prevederea unor limite de pedeapsa reduse pentru aceste infractiuni nu permite utilizarea unor metode speciale de cercetare, aspect apt sa afecteze negativ demersul investigativ în astfel de cauze, si nici luarea unor masuri preventive mai severe, în functie de gravitatea faptei.

Ca exemplu, infractiunea de tulburare a ordinii si linistii publice este sanctionata cu o pedeapsa maxima de 2 ani sau amenda, iar infractiuni ca instigarea publica sau incitarea la ura sau discriminare cu o pedeapsa maxima de 3 ani sau amenda. În mod similar, e cazul infractiunilor prevazute în OUG nr. 31/2002.

Parchetul General propune cresterea limitelor maxime de pedeapsa pentru aceste infractiuni, demers care ar oferi organelor de urmarire penala posibilitatea utilizarii unui spectru mai larg de metode de cercetare si ar avea, în acelasi timp, un efect descurajant mult mai pronuntat.

*** Se constata totodata o deficianta majora în faptul ca anumite comportamente ilegale, cum este discursul instigator la ura, sunt sanctionate deopotriva atât ca si contraventie, cât si ca infractiune.

"Problematice ce deriva din aceasta situatie o constituie riscul incidentei principiului ne bis in idem, astfel cum este interpretat în jurisprudenta CEDO, în sensul ca, odata aplicata o sanctiune contraventionala, ramasa definitiva, aceasta are semnificatia unei acuzatii în materie penala, putând fi un impediment la punerea în miscare a actiunii penale si dispunerea unei solutii de condamnare pentru aceeasi fapta ca si infractiune. Exista astfel riscul ca, în majoritatea situatiilor de acest tip, dispozitiile penale sa ramâna fara aplicare, întrucât fapta care a determinat sanctiunea mai usoara, respectiv contraventia, a fost solutionata anterior cauzei penale. Faptuitorul are interes sa accelereze procedura administrativa si sa tergiverseze procedura penala. Or, scopul contraventiei nu poate fi exonerarea de raspundere penala pentru savârsirea unei infractiuni", precizeaza Alex Florenta.

În acest sens, Parchetul General a propus o serie de modificari ale Ordonantei de Guvern nr. 137/2000 privind prevenirea si sanctionarea formelor de discriminare. Acestea vizeaza situatia când persoana împuternicita sa aplice sanctiunea contraventionala apreciaza ca fapta a fost savârsita în astfel de conditii încât constituie infractiune, moment în care are obligatia de a sesiza imediat organele de urmarire penala competente, fara a aplica sanctiunea contraventionala.

Prescriptia aplicarii sanctiunii contraventionale nu va curge pe tot timpul în care cauza s-a aflat în fata de urmarire penala ori în fata instantei de judecata.

Nu în ultimul rând, înca din cursul lunii iulie a acestui an, la nivelul Parchetului General s-a constituit un grup de lucru pentru implementarea unei proceduri unitare de cooperare cu ANCOM, care sa permita unitatilor de parchet transmiterea în timp real, printr-un canal de comunicare directa, a tuturor solicitarilor de eliminare a continutului ilegal din mediul online, precum si identificarea tuturor categoriilor de continut ilegal care pot face obiectul unei astfel de masuri, mentioneaza sursa citata.